

Aliisa Palm

GAS-LOMAKKEEN PROTOTYYPPI

Digitaalinen prototyyppi etäkuntoutuksen tueksi

TIIVISTELMÄ

Aliisa Palm: GAS-lomakkeen prototyyppi: Digitaalinen prototyyppi etäkuntoutuksen tueksi
Kandidaatintyö
Tampereen yliopisto
Sähkötekniikan tutkinto-ohjelma
Huhtikuu 2020

Goal Attainment Scaling (GAS) -menetelmä auttaa mittaamaan toteutunutta kehitystä kuntoutusprosessissa. Tässä tutkielmassa perehdytään GAS-menetelmän käyttöön kuntoutuksessa ja toteutetaan digitaalinen GAS-lomakkeen prototyyppi. Työssä pyritään selvittämään, millainen digitaalisen GAS-lomakkeen täytyisi olla, jotta se voisi korvata Kelan Omat tavoitteeni -lomakkeen.

Työn kirjallisuusselvitysosassa keskitytään tavoitteen asettamiseen kuntoutuksessa sekä sen mittaamiseen GAS-menetelmän avulla. Selvisi, että kuntoutusprosessissa asiakaslähtöisen ja konkreettisen tavoitteen asettaminen helpottaa kehityksen mittaamista ja lisää asiakkaan motivaatiota prosessia kohtaan. GAS-menetelmän hyöty piilee mahdollisuudessa havainnoida oikeansuuntaista muutosta, vaikei tavoitteeseen täysin päästäisi. Lisäksi työssä tutkitaan GAS-menetelmää hyödyntävien digitaalisten sovellusten tilannetta. Havaittiin, että sovelluskaupoista on saatavilla yksi GAS-lomaketta muistuttava mobiilisovellus, joka kuitenkin on suunnattu vain ammattilaisen käyttöön asiakkaiden tavoitteiden hallitsemiseksi.

Lomakkeen digitaalisen prototyypin suunnittelua varten työssä toteutettiin ennakkotutkimus, jossa haastateltiin kolmea kuntoutuksen ja GAS-menetelmän parissa työskennellyttä henkilöä. GAS-lomakkeesta ja sen käyttöä tukevista toiminnallisuuksista, kuten lomakkeen tarkastelunäkymistä ja lomakearkistosta, tehtiin toiminnallinen prototyyppi Proto.io -ohjelmalla. Digitaalisen GAS-lomakkeen arvioimista varten järjestettiin evaluointi, joka toteutettiin kyselynä. Kyselyyn vastasi kolme GAS-menetelmään perehtynyttä kuntoutuksen ammattilaista.

Prototyypin suunnittelua lähestytään hyvien saavutettavuusohjeiden kautta sekä määrittelemällä järjestelmälle kokemustavoitteita. Prototyypin esittelemällä järjestelmällä pyritään luomaan käyttäjälle kokemus lisääntyneestä joustavuudesta sekä turvallisuudesta. Lisäksi digitaalisella GAS-lomakkeella pyritään lisäämään kuntoutusasiakkaiden osallisuuden tunnetta.

Arvioinnissa ammattilaiset kokivat asiakkaan osallistamisen tavoitteiden laatimiseen sekä asiakkaan mahdollisuudet laatia tavoitteita itsenäisesti positiivisiksi asioiksi. Ammattilaiset arvioivat digitaalisen lomakkeen kuntoutusprosessia nopeuttavaksi ja helpottavaksi tekijäksi, mikä lisää joustavuutta prosessiin.

Avainsanat: GAS, tavoitteen asettaminen, kuntoutus, etäkuntoutus

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck -ohjelmalla.

SISÄLLYSLUETTELO

1.JOHDANTO.....	1
2.TAVOITEMENETELMÄT KUNTOOUTUKSESSA JA NIIDEN DIGITALISOINTI.....	2
2.1 GAS-menetelmä.....	3
2.2 GAS-menetelmän nykyinen tila	4
3.GAS-LOMAKKEEN DIGITAALINEN PROTOTYYPPI	7
3.1 Ennakkotutkimus.....	7
3.2 Käyttäjärajan suunnittelun periaatteet	8
3.3 Prototyypin toteutus	11
3.4 Prototyypin evaluointi.....	23
4.JOHTOPÄÄTÖKSET	25
LÄHTEET	27
LIITE A: KELAN OMAT TAVOITTEENI –LOMAKE.....	29
LIITE B: ESITUTKIMUKSEN HAASTATELUN RUNKO	33
LIITE C: PROTOTYYPIN ARVIOINTIKYSELY.....	34

LYHENTEET JA MERKINNÄT

GAS	Goal Attainment Scaling, mittausasteikko tavoitteiden saavuttamiselle
SMART	tavoitteenasettamismalli, akronyymi englanninkielen sanoista specific, measurable, agreed/attainable, realistic ja timely
T-lukuarvo	GAS-asteikon avulla laskettava arvo, jolla pystytään vertailemaan kokonaistavoitteita keskenään
w	tietyn tavoitteen painoarvo
x	viisiportaisen asteikon tulos
ρ	viisiportaisen asteikon tuloksen painotettu keskiarvo

1. JOHDANTO

Tavoitteita asettamalla pystytään seuraamaan halutun toiminnan kehitystä sekä motivoimaan ja sitouttamaan ihmisiä tavoiteltava toiminnan harjoittamiseen. Hyvä tavoite on helposti arkikielellä kuvattavissa, mitattava ja tilanteeseen muotoiltu. Kela suosittelee Goal Attainment Scaling (GAS) -menetelmää kuntoutushankkeissa yhtenä toimintakyvyn mittaamisen menetelmänä [19]. Menetelmää hyödyntävässä kuntoutusprosessissa kuntoutuksen ammattilainen, esimerkiksi terapeutti, määrittelee yhdessä asiakkaan kanssa konkreettisia tavoitteita. Tällä hetkellä tavoitteet kirjataan asiakkaan kanssa Omat tavoitteeni -lomakkeeseen, jota on päivitetty asiakasystävällisempään muotoon viimeksi vuonna 2015 [1].

Tämänhetkinen Omat tavoitteeni -lomake on paperinen, minkä vuoksi sen käsittely vie aikaa ja aiheuttaa lisävaivaa. Lomake täytyy skannata, mikäli sen haluaa säilöä sähköiseen tietojärjestelmään ja sen jakaminen palveluntarjoajien välillä on haastavaa. Tavoitteena on siirtyä digitaaliseen järjestelmään, jossa GAS-menetelmää voidaan hyödyntää joustavasti palveluntarjoajien välillä, tavoitteita saadaan tarkasteltua ja muokattua sekä prosessi voidaan toteuttaa nykyistä pienemmällä määrällä paperia. Digitaalisia palveluita on jo otettu osaksi kuntoutusprosesseja niiden kehittymisen ja yleistymisen vuoksi [17]. Digitaalinen GAS-lomake edesauttaisi etäkuntoutuksen kehittämistä, sillä tavoitteiden laatiminen koostuisi nykyistä enemmän teknologian välityksellä käytävästä vuoropuhelusta. Lomaketta ei tarvitsisi enää täyttää yhden tapaamisen aikana. Järjestelmää voitaisiin käyttää osana etäkuntoutusta, jolloin tavoitetaan myös ne asiakkaat, jotka asuvat kaukana palveluntuottajista tai joiden kuntoutukseen ei muuten ole riittäviä resursseja. Lisäksi digitaalinen järjestelmä ja sen avulla esitettävät lomakkeet ja yhteenvedot olisi helposti asiakkaan tarkasteltavissa.

Työssä toteutetaan prototyyppi digitaalisesta GAS-lomakkeesta. Prototyyppi esittelee lomakkeen lisäksi etusivun, lomakearkiston sekä aktiivisen ja arkistoidun tavoitteen lomakkeet. Työn luvussa 2 esitellään GAS-menetelmää sekä sen nykyistä käyttöä. Luvussa 3 esitellään tätä työtä koskevat suunnittelun periaatteet, prototyyppi sekä prototyypin tueksi tehdyt käyttäjätutkimukset. Prototyypin suunnittelun tueksi toteutetaan esitutkimus etäkuntoutuksen parissa työskennelleille ammattilaisille ja prototyypin suunnittelun jälkeen evaluoidaan prototyypin sopivuutta tehtävänsä testikäyttäjillä. Lopuksi johtopäätöksissä summataan suunnitteluprosessin ja käyttäjätutkimusten oleelliset löydökset.

2. TAVOITEMENETELMÄT KUNTOUTUKSESSA JA NIIDEN DIGITALISOINTI

Oleellisten, mitattavien ja selkeästi käytännön toiminnaksi sanallistettujen tavoitteiden asettamista kuntoutusprosessissa käytetään parantamaan prosessin laatua [18]. Asetetun tavoitteen seuraamisella pystytään mittaamaan kuntoutuksen menetelmien tehokkuutta [23]. Kuntoutuksen asiakkaila on vaihtelevia tarpeita ja taitotasoja, minkä vuoksi asiakkaalle yksilöllisesti asetettu tavoite mittaa parhaiten yksittäistä kuntoutusprosessia. Tavoitteen asettamiseen osallistuu kuntoutusasiakkaan lisäksi kuntoutuksen ammattilainen, ja mahdollisesti myös monialaisempi ryhmä tai asiakkaan omaisia [23].

Yksi tavoitteen asettamisen malleista on SMART, joka on akronyympi englanninkielien sanoille specific, measurable, agreed/attainable, realistic ja timely. Suomennettuna sanat ovat: tietty/erityinen, mitattava, sovittu/saavutettava, todenmukainen ja mahdollinen ajoittaa. SMART-mallin mukaisesti asetettu tavoite on siis asiakkaalle yksilöllisesti suunniteltu konkreettinen toimi, joka on laadittu yhdessä asiakkaan ja kuntoutusta toteuttavan ammattilaisen kanssa. [23] Sopivin tavoite saadaan asiakkaan omien toiveiden, mutta myös ammattilaisen harjaantuneen arviointikyvyn yhteistuloksena [15]. Tavoite on oltava sellainen, että sen saavuttaminen on mahdollista ja kuntoutuksen kehitystä pystyy sen avulla mittaamaan. [23]

Yksilöllinen asiakaslähtöinen tavoitteen suunnitteleminen vaatii aikaa, ammattitaitoa ja asiakkaan tilanteen tuntemusta. Kuitenkin sen positiiviset vaikutukset tehostavat kuntoutusprosessia. Yksilöllinen tavoite auttaa arvioimaan jokaista kuntoutusprosessia ilman, että tarvitsee olla vastaavanlaista verrokiprosessia [15,23]. Tavoitteen asettaminen helpottaa kuntoutusprosessiin osallistuvien tahojen kommunikointia ja auttaa osapuolia ymmärtämään tilannetta samalla tavalla [15]. Osallistuminen tavoitteen laatimiseen lisää asiakkaan motivaatiota kuntoutusprosessia kohtaan [15,23]. Hyvä tavoitteen suunnittelu tekee kuntoutuksesta yhtenäisemmän sekä kuntoutusprosessista tehokkaamman.

2.1 GAS-menetelmä

Kiersuk ja Sherman [11] esittelivät Goal Attainment Scaling (GAS) -menetelmän ensimmäistä kertaa vuonna 1968. GAS-menetelmä on kehitetty mittaamaan mielenterveysongelmiin annettavan hoidon tuloksia. Menetelmää on kuitenkin alettu käyttää muissakin palvelumahdollisuuksissa, esimerkiksi kuntoutuksen tavoitteiden asettelussa sen hyvän muutoksenarviointikyvyn vuoksi. [12, s.1,63] Asiakaslähtöisessä menetelmässä tavoite laaditaan hyödyntämällä SMART-menetelmän periaatteita [23].

Suosittelavaa on, että asiakkaalle laaditaan yhdestä kolmeen tavoitetta kerrallaan. Asetetut tavoitteet toimivat muutosaskeleina kohti kokonaisvaltaisempaa elämänlaadun kohenemistavoitetta. [1] Niiden käsittelemää toimintaa kuvataan määrällisesti, laadullisesti tai muutoin sanallisesti tavoitteelle sopivalla määreellä, jotta sitä voidaan vertailla ja siitä voidaan tehdä viisikohtainen asteikko [19]. Asteikon portaat ovat välillä -2–2, missä -2 kuvaa alkutilannetta tai tilannetta, jossa kehitystä ei ole tapahtunut tai toiminnan taso on alentunut. 0 on tavoitetaso. Asteikolla -1 kuvaa oikean suuntaista muutosta, joka on kuitenkin tavoitetasoa heikompi, +1 kuvaa odotettua parempaa lopputulosta ja +2 kuvaa toimintaa optimaalisessa tilanteessa. [19,20] Asteikon avulla tavoitteista voidaan laskea T-lukuarvo, jolla pystytään analysoimaan ja vertailemaan monen yksilön tavoitteita keskenään, vaikka tavoitteiden lukumäärät eroavaisivatkin toisistaan. Kuitenkin yhdellä asiakkaalla voi olla enintään kahdeksan tavoitetta kerrallaan, jotta T-lukuarvo pystytään laskemaan. [1] Kiersuk ja Sherman [11] esittelivät T-lukuarvon kaavan vuonna 1968 seuraavasti:

$$T = 50 + \frac{10\sum w_i x_i}{\sqrt{(1-\rho)\sum w_i^2 + \rho(\sum w_i)^2}}, \quad (1)$$

jossa w kuvastaa tietylle tavoitteelle annettua painoarvoa, x viisiportaisen asteikon tulosta ja ρ kyseisten tulosten painotettua keskiarvoa. Liitteessä A on esitelty T-lukuarvojen taulukko, josta huomataan, että kokonaislukuarvoon otetaan huomioon tavoitteiden määrä ja niiden summatut pisteet viisiportaisesta asteikosta. GAS-menetelmän käyttämä asteikko mahdollistaa sen, että vaikka tavoitteeseen ei täysin päästäisi, mahdollinen kehitys on kuitenkin myös mitattavissa [2].

2.2 GAS-menetelmän nykyinen tila

Kela käyttää GAS-menetelmää kuntoutusprosesseissaan [17]. Kelan ohjeiden mukaan prosessissa kuntoutuksen ammattilainen ja asiakas keskustelevat yhdessä laadittavista tavoitteista. Yhdessä he päättävät tavoitteet, tekijät, joilla tavoitetta mitataan sekä asiakaskohtaisen asteikon. [1] Tavoitteen asettamisen jälkeen palveluntarjoaja lähettää Kelalle sekä täytetyn GAS-lomakkeen, että sen mahdolliset liitteet paperisina. Vaikka Kelan etäkuntoutuksessa käytetäänkin mobiiliteknologioita, Kela ei hyödynnä sitä vielä GAS-menetelmän käsittelyssä [17].

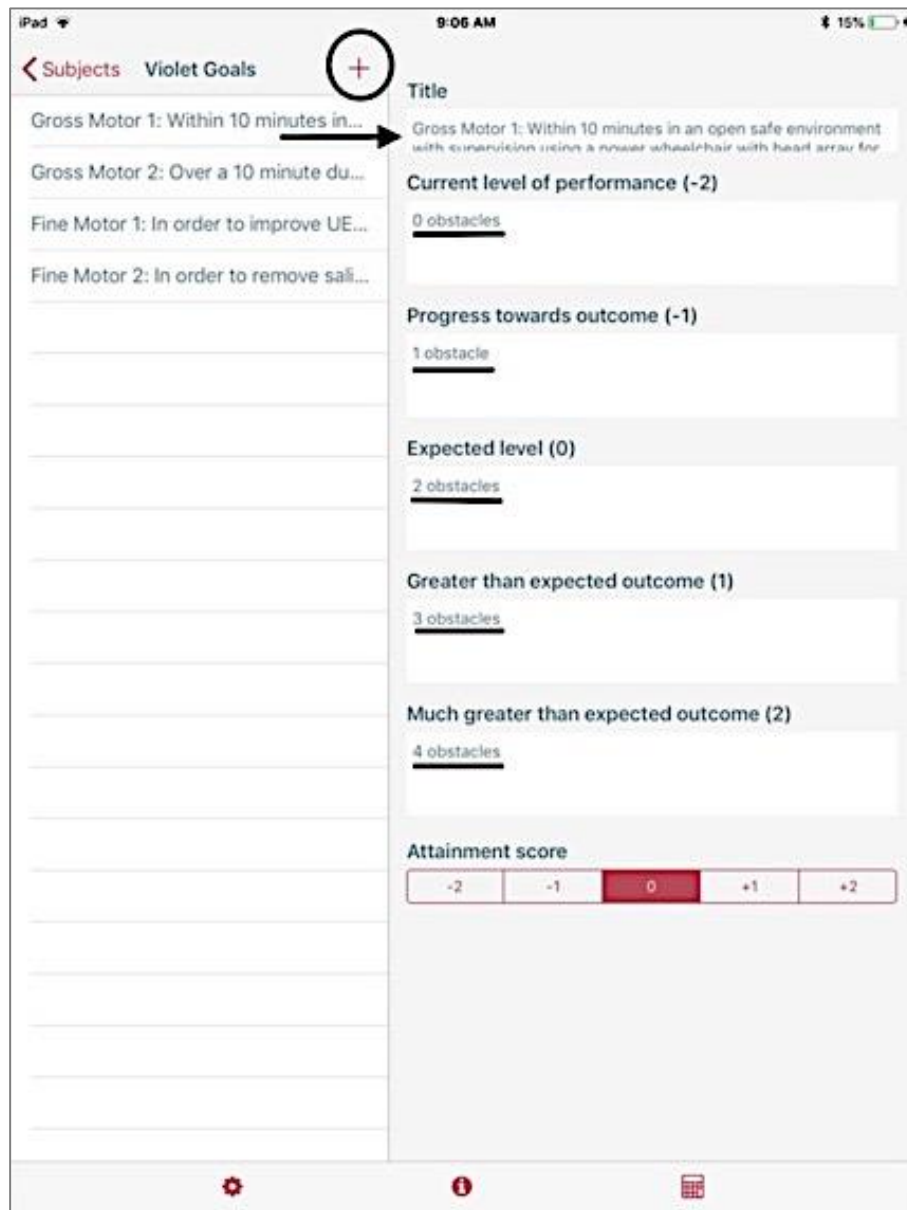
Nykyinen Omat tavoitteeni -lomake on muotoiltu siten, että asiakkaan kanssa voidaan keskustella tavoitteista ja asteikoista ilman vierasperäisiä sanoja tai numeerisia merkintöjä. [1] Helppo ja ymmärrettävä kieli on työväline asiakkaan osallistamisessa prosessiin. Asiakkaiden kognitiivisten kykyjen lähtökohdat vaihtelevat, minkä vuoksi on tärkeää, että lomake toimii yksiselitteisesti mahdollisimman monelle.

Vaikka yksilöt ja palveluntarjoajat jo käyttävät terveyden ja hyvinvoinnin seuraamista helpottavia sovelluksia, GAS-menetelmästä ei ole Kelan ohjeistamaa sovellusta käytössä. Joidenkin palveluntarjoajien kuntoutusmenetelmiin kuuluu mobiilisovellukset, joilla voi kuitata yksittäisiä tehtäviä tehdyiksi, mutta merkkejä digitaalisesta GAS-sovelluksesta suomalaisen terveydenhuollon parista ei löydy.

Terveyteen ja hyvinvointiin keskittyvissä mobiilisovelluksissa tavoitteen asettaminen on yksi keinoista, joilla pyritään motivoimaan ihmisiä muuttamaan toimintaansa. Tavoitteita asetetaan sekä toiminnan muutoksesta, että toivotusta lopputuloksesta. Toiminnan muutokseen keskittyvät tavoitteet ovat suosituissa sovelluksissa yleisempiä. [4] Tavoitteen asettamista ja sen seuraamista esiintyy myös muualla kuin terveyssovelluksista. GoalsOnTrack on esimerkki sovelluksesta, joka rohkaisee käyttäjiään asettamaan itselleen tavoitteita monialaisesti esimerkiksi kirjan kirjoittamisen prosessiin tai liikunnan lisäämiseen liittyen. Sovelluksessa tavoitteen asettamiseen hyödynnetään SMART-menetelmää ja tavoitteille voi asettaa välitavoitteita. [21] Osa sovelluksista on

erikoistuneempia tietyille tarpeelle tai käyttäjäryhmälle. SCI Health Storylines on selkäytimen vammoista toipuville käyttäjille tarkoitettu sovellus, joka käyttää tavoitteen asettamista ja sen seuraamista yhtenä työkaluna käyttäjien itsenäiseen terveydenhoitoon [5].

GAS-menetelmää soveltaviin sovelluksiin on kiinnostusta. Western Michigan Universityn tutkimusryhmä [3] on tiedottanut tehneensä testiversion GAS-ohjelmistosta, jossa on mahdollista asettaa tavoitteita ja analysoida niiden saavuttamista. Kyseisessä sovelluksessa on mahdollisuus tavoitteiden kommentointiin ja siten dialogiin eri osapuolten välillä [3]. Gaffney et al. [6] ovat kehittäneet GOALed nimisen jo julkaistun sovelluksen, joka on saatavissa Applen ja Googlen sovelluskaupoista. Sovellus antaa terapeuteille mahdollisuuden luoda asiakkaille GAS-tavoitteita ja säilöä niitä sähköisesti sekä tutkia kehitystä sovelluksen luomien tiivistelmien avulla. Sovelluksessa on toteutettu asetusvaihtoehdot, joilla voidaan määrittää joko tasot 0 tai -2 alkutilanteeksi, riippuen siitä, onko asiakkaalla mahdollisesti etenevä vai krooninen sairaus. Kroonisen sairauden tilanteessa tilan aloitustasoksi asetetaan -2. [6] Tämän hetkinen GOALed-versio ei suoraan sovi GAS-menetelmän soveltamiseen Kelan kuntoutuksessa, sillä kuntoutuksessa käytettävät lomakkeet pitää pystyä jakamaan asiakkaan ja ammattilaisten kesken sekä Kelan kanssa. Kuitenkin GOALed-sovelluksen käyttäjärajapinta antaa hyvän esimerkin siitä, millaisia toimintoja kuntoutukseen osallistuvalla ammattilaisella voi GAS-sovelluksessa olla käytettävissään. Esimerkiksi Kuvan 1. tilanteessa, jossa terapeutti asettaa asiakkaalleen Violetille tavoitteita on selkeästi osoitettu, kenen asiakkaan tavoitteita tarkastellaan, tavoitteet on listattu yhtenevästi vasemmalle ja tavoitteen muokkaaminen vastaa Kelan Omat tavoitteeni –lomakkeesta tuttua rakennetta. Sovelluksessa on myös mahdollisuus tallentaa Kuvassa 1 punaisella näkyvän saavutus tason arvo ja tallennetuista lukemista saadaan tarkasteltua sovelluksen laskema T-arvo. [6]

Kuva 1. GOALed-sovelluksen näkymä, jossa terapeutti asettaa sovellukset asiakkaalle [6].

3. GAS-LOMAKKEEN DIGITAALINEN PROTOTYYPPI

3.1 Ennakkotutkimus

Ennakkotutkimuksen tarkoituksena on selvittää asenteita digitaalista GAS-lomaketta kohtaan sekä kartoittaa käyttäjien tarpeita, joihin suunnittelulla pyritään vastaamaan. Ennakkotutkimus toteutettiin puolistrukturoituna puhelinhaastatteluna, jonka runko on esitelty liitteessä B. Haastattelua varten tavoiteltiin viittä GAS-menetelmän parissa työskennellyttä henkilöä, joista lopulta kolme pystyi osallistumaan haastatteluun.

Haastatteluun osallistuneiden asiantuntijoiden ammattinimikkeet olivat fysioterapeutti, neuropsykologi ja kuntoutussuunnittelija. Heistä kahdella oli 3-4 vuoden kokemus GAS-menetelmän hyödyntämisestä kuntoutuksessa ja yhdellä 20 vuoden kokemus. Kaikki olivat työskennelleet asiakkaiden kanssa ja hyödyntäneet tämänhetkistä GAS-lomaketta.

Kahden haastateltavan toteuttamiin kuntoutusohjelmiin kuului etäkuntoutusosuuksia. Käytettyjä etäkuntoutuksen menetelmiä olivat videopuhelut, puhelut, sähköposti sekä sovellukset, joilla joko seurattiin asiakkaalle annettujen tehtävien suorituksia tai joilla asiakas ja ammattilainen kommunikoivat keskenään. Asiakkaat ovat olleet haastateltujen asiantuntijoiden mukaan useimmiten tyytyväisiä etäkuntoutusmenetelmiin. Kuitenkaan etäkuntoutusmenetelmät eivät sovi asiakkaille, joilla on esimerkiksi kognitiivisia vaikeuksia. Etäkuntoutusmenetelmissä esiintyy myös ongelmia heikon nettiyhteyden tai vanhan laitekannan kanssa, mutta näistä huolimatta ne on koettu käyttäjäystävällisiksi.

GAS-menetelmän käytöstä haastateltavat kertoivat positiivisia kokemuksia. Heidän mukaansa menetelmän avulla kuntoutumisen tasoa on helppo seurata, asetetut tavoitteet ohjaavat työskentelyä ja tavoitteet konkretisoituvat myös asiakkaalle, mikä on lisännyt motivaatiota. Menetelmän hyödyntämä keskustelu ja vuorovaikutus ammattilaisten ja asiakkaan välillä tavoitteita asetettaessa on koettu tärkeäksi. Kuitenkin esimerkiksi puhevammaisten sekä kognitiivisista tai neuropsykologisista ongelmista kärsivien asiakkaiden kanssa haastateltavat olivat kohdanneet ongelmia, sillä vammat rajoittivat keskustelua tai realistiseen tavoitteen asetteluun osallistumista.

Digitaalisen GAS-lomakkeen idean haastateltavat kokivat positiivisena ja ajanmukaisena kehityksenä. Kuntoutussuunnittelijana toiminut haastateltava kertoi tilanteista, joissa kuntoutussuunnitelmia on täytynyt tehdä lyhyellä aikavälillä useita, koska esimerkiksi palveluntarjoaja on vaihtunut. Toinen, palveluntarjoajalla työskentelevä haastateltava toivoi järjestelmää, jonne GAS-lomakkeet voitaisiin tallentaa siten, että niitä pystyisi eri palveluntarjoajat tarkastelemaan. Hän toivoi myös, että vanhojen tavoitelomakkeiden pohjalta voisi tehdä uusia lomakkeita tai muokata jo olemassa olevien lomakkeiden tietoja. Haastateltavista kaksi toi esille nykyisen järjestelmän kankeuden, sillä Kelaan lähetettävät lomakkeet ja liitteet pitää toimittaa paperisina. He toivoivat, että kommunikaatiota pystyisi digitalisoimaan siten, ettei tulosteita tarvittaisi. Joustavuuden vastapainoksi järjestelmässä olisi nähtävissä muokkaushistoria sekä jokaisen muutostojen aikaleima. Sähköinen allekirjoitus oli myös toivottu ominaisuus järjestelmään, jossa GAS-lomake täytettäisiin.

Digitaalisen lomakkeen käyttöliittymään liittyen yksi haastateltavista toivoi kirjoituskentistä joustavia, jotta laaditut tavoitteet saadaan sanallistettua riittävän tarkasti. Ainoa esille tullut visuaalinen toive oli asteikon esittämisjärjestys. Nykyisissä Kelan lomakkeessa, -2 -tasoa kuvaava porrastus on ylimpänä, mikä on vaikeuttanut joidenkin asiakkaiden kohdalla lomakkeen hahmottamista. GAS-lomakkeen digitalisoinnissa kaikki haastateltavat toivoivat otettavan huomioon tilanteet, joissa asiakas ei pysty itsenäisesti täyttämään lomaketta, vaan sen tekee esimerkiksi avustaja tai asiakkaan vanhempi. Tilanteissa, joissa lomakkeen täyttämiseksi on avustanut joku toinen henkilö, olisi hyvä, että sen saisi lomakkeessa kirjattua.

3.2 Käyttäjärajan suunnittelun periaatteet

Tässä työssä digitaalisen GAS-lomakkeen suunnittelua lähestytään pääsääntöisesti kahdesta näkökulmasta. Digitaalisen lomakkeen on vastattava toiminnallisesti nykyistä lomaketta sekä tuettava GAS-menetelmän käyttöä kuntoutuksessa. Tämän lisäksi digitaalisen lomakkeen on oltava käyttäjäystävällinen ja saavutettava. Suunnittelun periaatteisiin kuuluu monia sovelluksen ulkoasuun liittyviä ohjeita. Koska tämän työn prototyyppi ei vastaa lopullista sovellusehdotusta, ei ulkonäkötekijöihin ole tämän vuoksi panostettu esteettisesti.

Digitaalisen GAS-lomakkeen on tarkoitus antaa käyttäjälle ohjeistuksia, jonka avulla käyttäjä kykenee täyttämään lomaketta onnistuneesti. Dialogin periaatteet -standardin mukaan ohjeiden on annettava käyttäjää tukevaa tietoa, sovittava kielellisesti ja tyyllisesti tehtävänsä sekä ohjeistettava rakentavasti virheellisissä täyttötilanteissa [9]. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että lomakkeessa olisi ohjeistusta jokaisessa kohdassa, jota käyttäjä voi muokata. Ohjeistus sekä muu käyttöä tukeva teksti hyödyntäisi vain käyttäjäystävällistä kieltä, jossa ei esimerkiksi turhaan käytetä numeerisia asteikkoja tai ammattisanastoa. Mikäli jokin lomakkeen kohta vaatii tietynlaisen syötteen, jota ei ole annettu tai se on kirjoitettu virheellisesti, annetaan kohdan korjaamisesta ohje selkeästi, mutta positiiviseen sävyyn. Lomakkeen ohjeissa pyritään viestimään vain tehtävälle merkittäviä asioita. Käyttäjän on helpompi keskittyä tärkeään tietoon, kun se on esitetty yksinkertaisesti [8].

Jo prototyypin suunnitteluvaiheessa pyritään ottamaan huomioon sen mahdollisimman esteetön käyttö. Hyvien saavutettavuuskäytäntöjen mukaista on antaa käyttäjälle aikaa toimia sovelluksen kanssa [8,22]. Digitaalisen GAS-lomakkeen täytössä ei ole aikarajaa. Lomakkeen voi tallentaa luonnoksena ja sen täyttämistä voi jatkaa myöhemmin. Luonnosvaiheessa olevan lomakkeen tietoja voi muokata ja korjata. Standardien mukaan saavutettavalla digitaalisella käyttäjärajapinnalla on oltava käyttöä helpottava värikontrasti sekä tekstit ja kuvat täytyy olla suurennettavissa. Tekstit pitää olla muodossa, jonka tekstinlukija tunnistaa ja mahdollisissa kuvissa on oltava tekstiselitteet. [8,22] GAS-lomakkeen kohdalla näitä pyritään soveltamaan käyttöön sopivalla tavalla.

Esitellyt saavutettavuusohjeistukset liittyvät GAS-lomakkeen käytettävyyteen. Kuitenkin on syytä kiinnittää huomiota myös digitaalisen GAS-lomakkeen käyttäjäkokemukseen. Hyvä käytettävyys on usein osa onnistunutta käyttäjäkokemusta, mutta käyttäjäkokemus ottaa huomioon myös palvelun käyttämiseen liittyvän kokonaiskokemuksen esimerkiksi ennakoasenteet ja käytön jälkeiset tuntemukset [16]. Vaikka GAS-lomaketta käytetään yleensä tavoitteellisen kuntoutusprosessin tarpeesta, eikä esimerkiksi hedonistisista syistä, palvelun hyvä käyttäjäkokemus saattaa vaikuttaa koko kuntoutusprosessin mielekkyyteen. Se voi vaikuttaa myös siihen, miten muutosprosessi paperisesta lomakkeesta digitaaliseen koetaan.

Hassenzahl [7] on esitellyt kokemussuunnittelun käsitteen, jossa käyttäjälle pyritään luomaan positiivinen kokemus tuotteen tai palvelun käyttämisestä suunnittelun avulla. Vaikka haluttu kokemus on tuotteen tai palvelun suunnittelussa lähtökohtana, sitä ei kuitenkaan voida luvata, sillä kokemukset ovat yksilöllisiä. [7] Käyttäjäkokemuksen

arvioimiseen tässä työssä on valittu kokemuskeskeinen suunnittelu (engl. experience driven design), jossa suunniteltavalle järjestelmälle määritellään kokemustavoitteita. Kokemustavoitteilla tarkoitetaan erilaisia ennalta määritettyjä kokemuksia, joita käyttäjille pyritään luomaan palvelulla eli tässä tapauksessa digitaalisen GAS-lomakkeen käyttämisellä. Kokemustavoitteita voidaan käyttää helpottamaan suunnittelun konkretisoimista sekä lopputuotteesta kommunikointia monialaisessa tiimissä [10]. Tässä työssä kokemustavoitteita pidetään yhtenä ohjenuorana, sekä teemoina, jotka toivotaan otettavan huomioon digitaalisen GAS-lomaketta hyödyntävän sovelluksen kehittämisessä.

Kokemustavoitteiden laatimisessa pitää ottaa käyttäjät keskeisesti huomioon. Lopullisten kokemustavoitteiden on hyvä perustua käyttäjätutkimuksiin, dataan tai olemassa oleviin teorioihin. Tässä työssä digitaalisen GAS-lomakkeen suunnittelulle on valikoitunut kolme keskeistä kokemustavoitetta: osallisuus, turvallisuus ja joustavuus. Turvallisuus ja joustavuus koskevat kaikkia kuntoutusprosessin osapuolia, mutta osallisuus on kohdistettu erityisesti kuntoutuksen asiakkaiden kokemustavoitteeksi.

Asiakkaan kokemus osallisuuden kasvamisesta pyritään saavuttamaan toiminnoilla, joita asiakas voi tehdä digitaalisen GAS-lomakkeen kanssa itsenäisesti. Vahvalla osallisuuden tunteella tavoitteiden asettamiseen, tai niiden tarkkailemiseen, pyritään kasvattamaan asiakkaan motivaatiota koko kuntoutusprosessia kohtaan.

Yksi lähestymistapa kokemustavoitteiden laatimiseen on brändin mielikuva tai esimerkiksi yrityksen arvolutaus [10]. Vaikka digitaalisessa GAS-lomakkeessa ei suoranaisesti ole kyse tietyn brändin tai yrityksen tuotteesta, turvallisuuden kokemustavoite on sovellettu tästä lähestymistavasta, sillä kyseessä on terveysteknologian sovellus, jossa käsitellään esimerkiksi henkilötietoja. Asiakkaalle on tarjottava kokemus turvallisesta asioimisesta digitaalisella palvelulla.

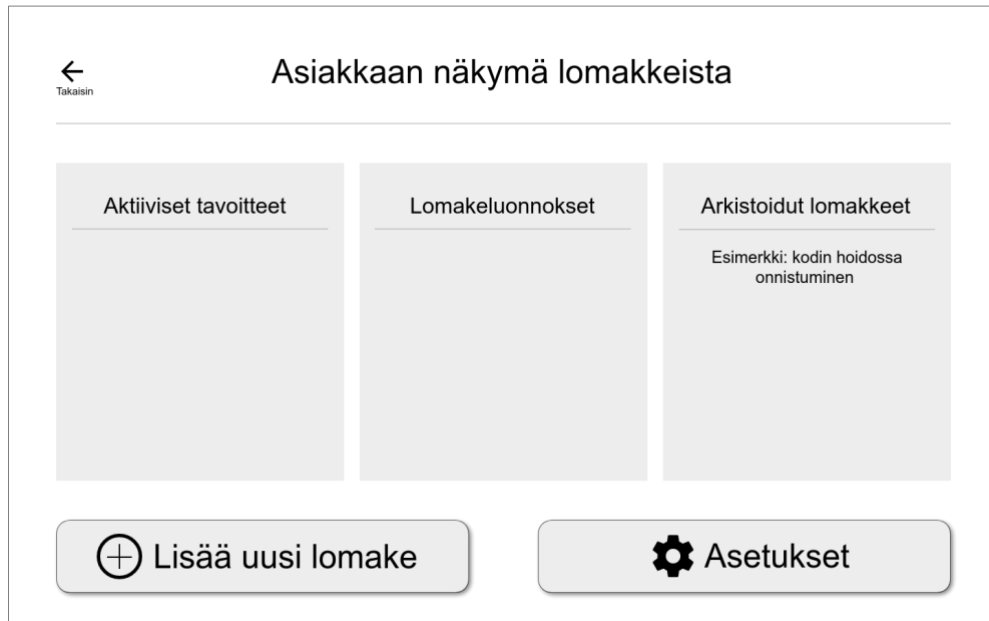
Esitutkimuksessa digitaaliselta järjestelmältä toivottiin uusia helpottavia toimintoja, jotka tekevät GAS-lomakkeen ja tavoitteiden asettamisen kanssa toimimisesta joustavampaa. Kokemustavoitteena joustavuus tähtääkin siihen, että digitaalisen lomakkeen ja mahdollisen digitaalisen sovelluksen kanssa toimiminen koetaan niin asiakkaan, palveluntarjoajien kuin Kelan puolelta joustavaksi ja toimivaksi kokonaisuudeksi.

3.3 Prototyypin toteutus

Lomakkeen digitaalinen prototyyppi toteutettiin Proto.io -ohjelmalla. Ohjelma tarjoaa joidenkin käyttöjärjestelmien yleisimpiä komponentteja, esimerkiksi bannereita, jotka mahdollistavat sovellusten yhdenmukaisuuden. Se antaa myös universaaleja osia kuten esimerkiksi tekstikenttiä, pieniä kuvakkeita sekä vaihtoehtoja luoda erilaisia muotoja ja tekstiosuuksia. [14] Tässä työssä hyödynnettiin osia, jotka eivät olleet sidottu käyttöjärjestelmiin. Lisäksi GAS-lomakkeen prototyyppiin lisättiin rullattavia säiliöitä, jotta haluttu sisältö saatiin mahtumaan sivulle. Prototyyppi toteutettiin tietokoneen näyttökoolle sopivaksi.

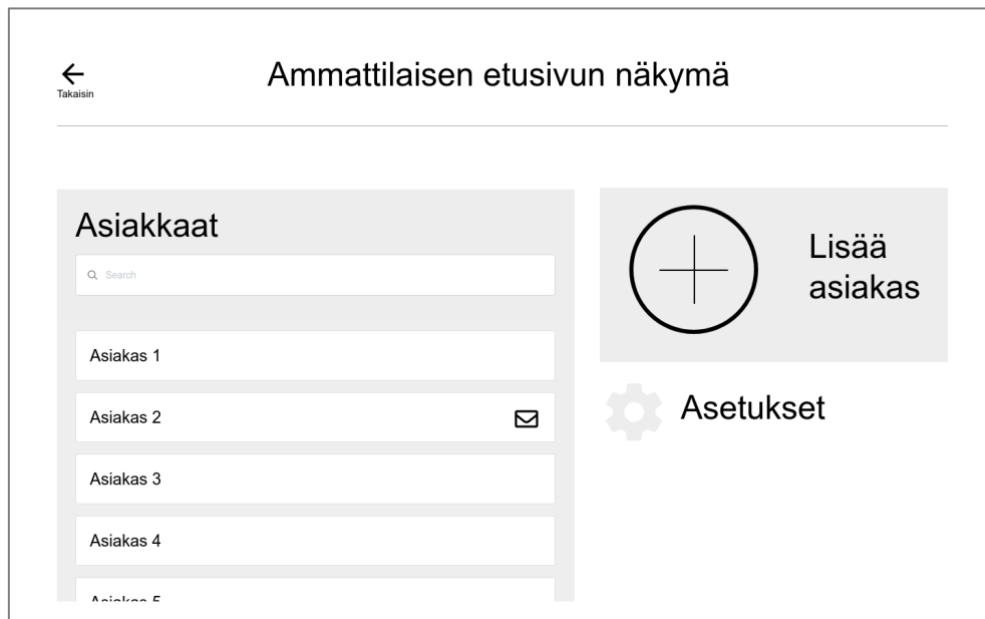
Prototyyppi toteutettiin osin toiminnalliseksi. Esimerkiksi yksitavoitteisen uuden lomakeluonnoksen tallentaminen on mahdollista prototyypissä. [13] Prototyypin ominaisuudet esitellään tässä työssä kuvina. Kuvien leveyden vaihtelevat, sillä osassa kuvista on esitetty koko rullattavan säiliön sisältö. Kuitenkin todellisuudessa sivujen leveys on vakio.

Digitaalisen lomakkeen käyttöön liittyvien sivujen ominaisuudet eroavat riippuen siitä, onko käyttäjä asiakas vai ammattilainen. Kuvassa 2 on esitetty asiakkaan etusivu, jossa on näkyvillä lomakkeet. Asiakkaan etusivulla on listaukset aktiivisille tavoitteille, lomakeluonnoksille ja arkistoiduille tavoitteille. Listausten on tarkoitus toimia rullautuvana säiliönä siten, että esimerkiksi kaikki arkistoidut lomakkeet olisivat tarkasteltavissa, vaikka niitä olisikin näkyvän ruudun kokoa enemmän. Listausten alla on painikkeet uuden lomakkeen lisäämiseen ja asetuksiin. Prototyypissä asetusten yksityiskohtia ei toteutettu, mutta olisi asiakkaan edun mukaista, että esimerkiksi fonttikoko tai taustaväri on muokattavissa asetuksista siten, että lomakesovelluksen käytettävyys olisi miellyttävä. Asiakkaan etusivun takaisin –painike ei ole osa sovellusehdotusta, mutta se oli välttämätön osa toiminnallisen prototyypin käyttämistä.

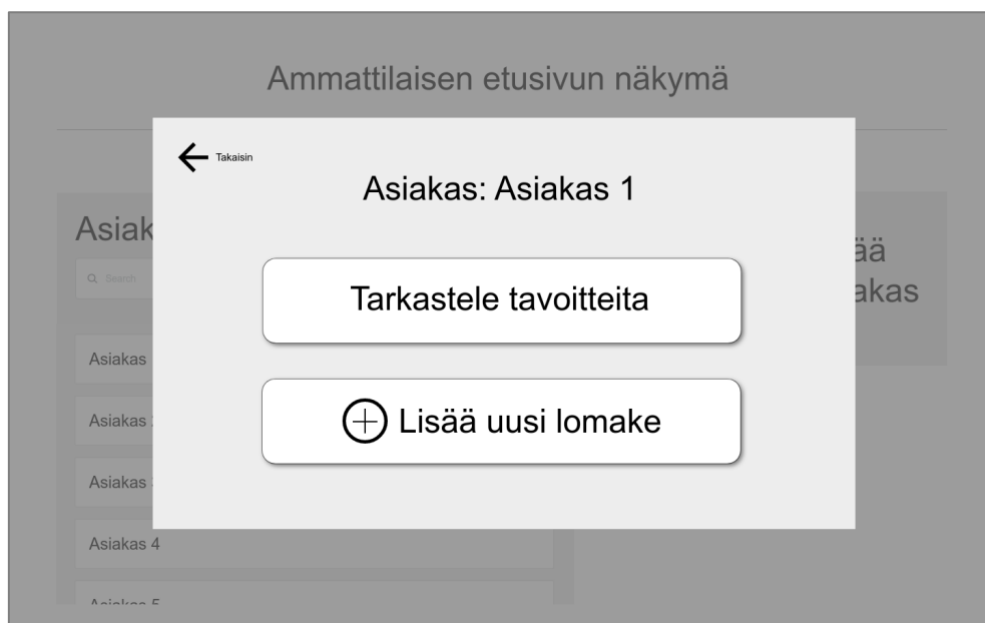

Kuva 2. Asiakkaan etusivu, jossa listattuna olemassa olevat lomakkeet.

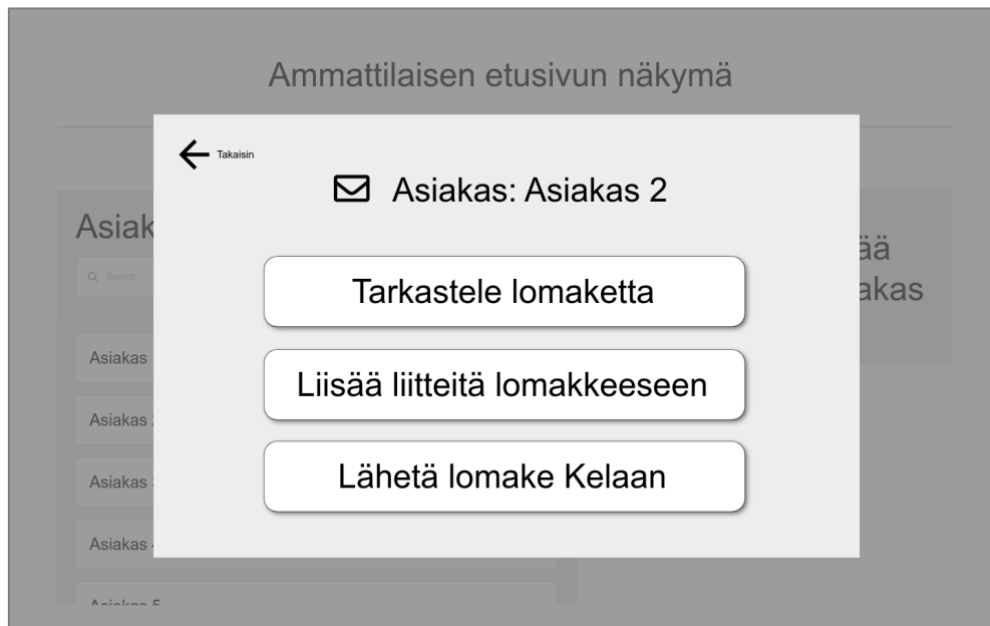
Kuvassa 3 on esitelty ammattilaisen etusivu, jossa on asiakaslistaus, mahdollisuus lisätä uusi asiakas sekä asetukset. Asiakaslistaus on toteutettu rullattavana säiliönä. Asiakkaan nimeä klikkaamalla pääsee valintanäkymään, joka on kuvassa 4. Kyseisen näkymän mahdollisuudella lisätä uusi lomake tarkastelematta asiakkaan lomakkeita, pyritään nopeuttamaan toimintaa esimerkiksi vastaanotolla, mikäli tavoitelomaketta täytetään yhdessä. Mikäli asiakas täyttää tavoitelomakkeen itsenäisesti ja lähettää sen palveluntarjoajalle tarkistettavaksi ja hyväksyttäväksi, ammattilaisen etusivulle ilmestyy asiakkaan nimen kohdalle kirjekuorisymboli. Symbolia painamalla edetään näkymään kuvassa 5, jossa on vaihtoehtoja toiminnoista, joita lomakkeelle voi tehdä. Ammattilaisella on mahdollisuus tarkastella ja muokata lomaketta, lisätä siihen kuntoutusprosessiin liittyviä muita tietoja liitteinä tai lähettää se Kelaan. Kyseiset ominaisuudet mukailevat ennakkotutkimuksen toiveita ja demonstroivat mahdollisuuksia, joita lomakesovelluksessa voisi esimerkiksi olla.

Kuva 3. Ammattilaisen etusivu, jossa aktiiviset asiakkaat listattuna sekä mahdollisuus lisätä uusi asiakas.

Kuva 4. Painettaessa asiakkaan nimeä ammattilaisen etusivulta päätyy tähän näkymään, josta on mahdollista mennä tarkastelemaan asiakkaan tavoitteita tai suoraan lisäämään uusi tavoitelomake.

Kuva 5. Asiakkaan nimen vieressä mahdollisesti olevaa kirjekuorisymbolia painamalla pääsee tähän näkymään, jossa voi valita toimenpiteitä asiakkaan lähettämälle lomakkeelle.

Mikäli halutaan tarkastella asiakkaan tavoitteita, päädytään asiakkaan etusivua muistuttavaan näkymään, joka on esitetty kuvassa 6. Toteutuksessa koettiin tärkeäksi se, että asiakkaan nimi on koko ajan ammattilaiselle näkyvässä, jotta vältetään mahdollisesti väärin tietojen tarkastelemiselta. Näkymä muistuttaa asiakkaan etusivua ja sisältää listaukset aktiivisista ja arkistoiduista tavoitteista sekä lomake luonnoksista. Lomakelistausten lisäksi sivulla on painike, josta on mahdollisuus lisätä uusi lomake. Ammattilaisen asiakaskohtainen näkymä antaa uudelle palveluntarjoajalle mahdollisuuden tutustua asiakkaan edellisiin arkistoituihin tavoitteisiin, mikä voi helpottaa uusista tavoitteista keskustelemista ja päällekkäisyyksien välttämistä. Tässä työssä emme perehdy lupaseikkoihin, joita se mahdollisesti edellyttäisi.

Kuva 6. Ammattilaisen näkymä asiakkaan lomakkeista.

GAS-lomakkeeseen pääsee Lisää uusi lomake -painikkeesta, joita on sekä ammattilaisen, että asiakkaan näkymissä. Tavoitelomake on esitetty kuvassa 7. Digitaalinen alusta mahdollistaa sen, ettei lomakkeeseen tarvitse erikseen kirjoittaa henkilö tietoja tai päiväystä, sillä ne täyttyvät automaattisesti. Lomake on myös toteutettu rullattavana säiliönä. Lomake esittää aina käyttäjän nimen sekä muokkauspäivämäärän, kokonaistavoitteen kentän ja loppuosan kentät lisätiedoille, yhteistyökumppaneille sekä kommentteille. Kuitenkin itse tavoitteiden määrä on muutettavissa. Oletuksena lomakkeessa on aluksi vain ensimmäinen tavoite, jota seuraa Lisää tavoite -painike. Digitaalisuus luo mahdollisuuden joustavasti lisätä tarvittavan määrän tavoitteita. Vaikka toiminnallisessa prototyypissä demonstroitiin enintään kolmea tavoitetta, lisättävien tavoitteiden maksimimäärä on kahdeksan, joka on GAS-menetelmässä hyödynnettävän T-lukuarvon sallima enimmäismäärä.

Jokaisen tavoitteen kohdalla on kenttä tavoitteen otsikolle, suorituksen aikavälille sekä tavoitetasoille. Lisäksi jokaisella lomakkeella on kokonaistavoite, joka esiintyy otsikkona aiemmin esitellyissä tavoitelistauksissa. Lomakkeen kenttien nimeäminen on toteutettu mahdollisimman selkeäksi ja kenttiin on kirjoitettu toimintakehotuksia, joilla pyritään ohjaamaan käyttäjää täyttämään lomaketta. Tämän lisäksi jokaisessa osiossa on informaatio symboleita, joita painamalla asiakas saa yksityiskohtaisempia ohjeita kyseisen osion täyttämistä. Toiminnallisessa prototyypissä ohjeita ei ole laadittu.

Alimpana lomakkeessa on kolme painiketta, joista oikean puoleisin mahdollistaa luonnoksen poistamisen ja keskimäinen sen tallentamisen. Lähetä hyväksyttäväksi - painike lähettää asiakkaan täyttämän lomakkeen ammattilaiselle tarkistettavaksi ja hyväksyttäväksi. Jotta kyseinen painike saadaan käyttöön, asiakkaan täytyy todentaa, että hän vakuuttaa tietojen olevan oikein ja haluavansa lähettää lomakkeen yhteistyötaholle painamalla painikkeiden yläpuolella olevan valintaruudun aktiiviseen tilaan. Valintaruudulla pyritään välttämään vahingossa tarkastettavaksi lähetettäviä lomakkeita, jotka aiheuttaisivat prosessissa turhaa vaivaa, mutta myös saamaan vakuutus siitä, että asiakas on varma haluamistaan tavoitteista. Kun lomake lähetetään hyväksyttäväksi, ammattilaisen etusivun näkymään muodostuu kirjekuorisymboli kyseisen asiakkaan kohdalle, kuten aikaisemmin kuvassa 3 esitettiin.

← Takaisin

Tavoitelomake

Asiakas 1
Muokkaus pvm

Kokonaistavoite i

Kirjoita tähän kokonaistavoite

Tavoite 1: Kirjoita tähän tavoitteen otsikko Ajalle: -

Selvästi odotettua matalampi toteutumisen taso i

Kirjoita tähän toiminnan kuvaus

Jonkin verran odotettua matalampi toteutumisen taso

Kirjoita tähän toiminnan kuvaus

Tavoitetaso

Kirjoita tähän toiminnan kuvaus

Jonkin verran odotettua korkeampi toteutumisen taso

Kirjoita tähän toiminnan kuvaus

Selvästi odotettua korkeampi toteutumisen taso

Kirjoita tähän toiminnan kuvaus

Tavoite 2: Kirjoita tähän tavoitteen otsikko Ajalle: -

Selvästi odotettua matalampi toteutumisen taso i

Kirjoita tähän toiminnan kuvaus

Jonkin verran odotettua matalampi toteutumisen taso

Kirjoita tähän toiminnan kuvaus

Tavoitetaso

Kirjoita tähän toiminnan kuvaus

Jonkin verran odotettua korkeampi toteutumisen taso

Kirjoita tähän toiminnan kuvaus

Selvästi odotettua korkeampi toteutumisen taso

Kirjoita tähän toiminnan kuvaus

Tavoite 3: Kirjoita tähän tavoitteen otsikko Ajalle: -

Selvästi odotettua matalampi toteutumisen taso i

Kirjoita tähän toiminnan kuvaus

Jonkin verran odotettua matalampi toteutumisen taso

Kirjoita tähän toiminnan kuvaus

Tavoitetaso

Kirjoita tähän toiminnan kuvaus

Jonkin verran odotettua korkeampi toteutumisen taso

Kirjoita tähän toiminnan kuvaus

Selvästi odotettua korkeampi toteutumisen taso

Kirjoita tähän toiminnan kuvaus

+ Lisää tavoite

Lisätietoja tavoitteista i

Yhteistyötahot

Etsi yhteistyötahoja

Kommentteja yhteistyötahoille

Vakuutan, että lomake on valmis ja haluan luovuttaa sen yhteistyötaidoille.

Lähetä hyväksyttäväksi
Tallenna luonnos
Poista luonnos

Kuva 7. Näkymä GAS-lomakkeesta.

Tavoitelomakkeita voi tarkastella riippumatta siitä onko kyseessä luonnos, aktiivinen tavoite vai arkistoitu tavoite. Tavoiteluonnoksen tarkastelu on esitetty kuvassa 8. Luonnoksessa on nähtävillä tallentamisajankohdan päivämäärä sekä siihen täydennetyt tiedot. Luonnosta on mahdollista muokata Muokkaa -painikkeesta. Luonnosta muokataan lomakenäkymässä, joka esiteltiin kuvassa 7, mutta aikaisemmin täytetyt tiedot ovat muokkaustilassa automaattisesti paikoillaan.

← Takaisin

Tavoitteen tarkastelu

Asiakas 1 Muokkaus pvm

Kokonaistavoitteen otsikko

Tavoite 1. Tavoitteen otsikko Ajalle: xx.xx.xxxx-xx.xx.xxxx

Selvästi odotettua matalampi toteutumisen taso

Jonkin verran odotettua matalampi toteutumisen taso

Tavoitetaso

Jonkin verran odotettua korkeampi toteutumisen taso

Selvästi odotettua korkeampi toteutumisen taso

Lisätiedot:

Yhteistyötahot:

Kommentit:

Muokkaa

Kuva 8. Tavoiteluonnoksen tarkastelu.

Aktiivisen tavoitteen tarkastelu on esitetty kuvassa 9. Näkymän alareunassa oleva Arvioi -painike on vain ammattilaisen lomakejärjestelmässä ja asiakkaan näkymästä se puuttuu. Arvioi -painiketta painamalla ammattilainen pääsee aktiivisen tavoitteen arviointilomakkeeseen, joka on esitetty Kuvassa 10. Arvioinnissa valitaan toteutunut toiminnan taso kunkin tavoitteen kohdalla, joista sovellus automaattisesti laskee kaikkien

tavoitteiden keskiarvon sekä T-lukuarvon ja esittää grafiikan näiden perusteella. Tavoitteista ei esitetä yksittäisiä grafiikoita tai lukuarvoja, vaan ne kattavat kaikki kokonaistavoitteen alla määritetyt tavoitteet. Tärkeä osa arviointia on palautteen antaminen, tuloksen selittäminen tai muu sanallinen tilannekatsaus, jonka asiakas vastaanottaa. Tätä varten arvioinnissa on avoin kommenttikenttä. Vaikka kuntoutusprosessissa tulosten tiivistelmä ja palaute annettaisiin asiakkaalle kasvotusten tai etämenetelmillä lomakkeen ulkopuolella, on hyvä kirjoittaa tulosten yhteenveto ja kommentti, jotta asiakas tai toinen palveluntarjoaja voi myöhemmin tulkita arkistoitua lomaketta helpommin.

Arvioinnissa on valittava, onko kyseessä väli- vai loppuarvio. Mikäli valitaan väliarvio, lomake pysyy aktiivisten tavoitteiden listauksessa, kun loppuarvion tapauksessa se siirtyy automaattisesti lomakearkistoon. Tarkoituksen mukaista on, että loppuarvion jälkeen, arkistoidussa tavoitteessa on esillä myös väliarviot.

←
Takaisin

Aktiivisen tavoitteen tarkastelu

Esimerkki: liikkumisen lisääminen

Tavoite 1. Yogan lisääminen arkirytyimiin

Ajalle: xx.xx.xxxx-xx.xx.xxxx

Selvästi odotettua matalampi toteutumisen taso

Yoga harjoiteltu alle 1 krt / kk

Jonkin verran odotettua matalampi toteutumisen taso

Yoga harjoiteltu 1 krt / kk

Tavoitetaso

Yoga harjoiteltu 2 krt / kk

Jonkin verran odotettua korkeampi toteutumisen taso

Yoga harjoiteltu 1 krt / vko

Selvästi odotettua korkeampi toteutumisen taso

Yoga harjoiteltu yli 1 krt / vko

Arvioi

Kuva 9. Ammattilaisen näkymä aktiivisen tavoitteen tarkastelusta.

←
Takaisin

Aktiivisen tavoitteen tarkastelu

Liikkumisen lisääminen

Tavoite 1. Yogan lisääminen arkirytmiin

Ajalle: xx.xx.xxxx-xx.xx.xxxx

Valitse toteutunut taso:

Selvästi odotettua matalampi toteutumisen taso Yoga harjoitettu alle 1 krt / kk	☐
Jonkin verran odotettua matalampi toteutumisen taso Yoga harjoitettu 1 krt / kk	☐
Tavoitetaso Yoga harjoitettu 2 krt / kk	☒
Jonkin verran odotettua korkeampi toteutumisen taso Yoga harjoitettu 1 krt / vko	☐
Selvästi odotettua korkeampi toteutumisen taso Yoga harjoitettu yli 1 krt / vko	☐

Automaattisesti vastausten avulla generoituvat tiedot ja graafi:

Keskiarvo: 0

T-score: 50

Kirjoita kommentteja asiakkaalle tai muille yhteistyötahoille tavoitteiden saavuttamiseen liittyen:

Placeholder

Väliarvio
 Loppuarvio
?

Arvioi

Kuva 10. Ammatillaisen arvostelunäkymä, jossa esimerkkinä kokonaistavoite, jolla on vain yksi alitavoite.

Arvioinnin jälkeen tavoitelomakkeet arkistoidaan, jotta ne ovat tarkasteltavissa sekä asiakkailta, mutta mahdollisesti myös tulevilla palveluntarjoajilla. Kuvassa 11 on esitetty

arkistoitu tavoite. Jokaisen yksittäisen tavoitteen kohdalla esitetään, mikä tavoitetaso lopulta toteutui. Prototyypissä se on tehty korostusvärillä, mutta tason osoittamiseen on mahdollisesti saavutettavampiakin menetelmiä, sillä värit voivat aiheuttaa vaikeuksia lukea niiden kohdalla olevaa sisältöä tai niitä ei välttämättä voi havaita. Mikäli korostusväriä käytetään, täytyy varmistaa, ettei kontrasti vaikeuta lomakkeen tarkastelua eikä vaikeuta sen käyttämistä.

Arkistoidussa lomakkeessa on myös koonti arvioinnista. Tietojen yläpuolella on informaatio-symboli, jota painamalla saa tietoja koonnin arvojen tarkoituksesta. Esimerkiksi Liitteessä B oleva T-lukuarvon taulukko olisi esitetty tässä kohdassa. Lukuarvot eivät aina ole riittävän konkreettisia selittämään tavoitteiden toteutumista, minkä vuoksi koonnin alla on palveluntarjoajan kommentti arvioinnista.

← Takaisin
Arkistoidun tavoitteen tarkastelu

Tavoite 1. itsenäinen kasvien kastelu Ajalle: 02.09.2019 - 03.11.2019

Selvästi odotettua matalampi toteutumisen taso
Ei aloita kasvien kastelua ollenkaan

Jonkin verran odotettua matalampi toteutumisen taso
Aloitaa kasvien kastelun, mutta tarvitsi apua

Tavoitetaso
Kastelee kasvit itsenäisesti

Jonkin verran odotettua korkeampi toteutumisen taso
Kastelee kasvit itsenäisesti ilman muistutusta

Selvästi odotettua korkeampi toteutumisen taso
Kastelee kasvit ja ryypii kuivat lehdet itsenäisesti ilman muistutusta

Tavoite 2. säännöllinen imurointi Ajalle: 02.09.2019 - 03.11.2019

Selvästi odotettua matalampi toteutumisen taso
Imuroi alle 1krt / kk

Jonkin verran odotettua matalampi toteutumisen taso
Imuroi 1krt / kk

Tavoitetaso
Imuroi 2krt / kk

Jonkin verran odotettua korkeampi toteutumisen taso
Imuroi 3 krt / kk

Selvästi odotettua korkeampi toteutumisen taso
Imuroi 4 krt / kk

Tavoite 3. Kodin hoidon lisääminen Ajalle: 02.09.2019 - 03.11.2019

Selvästi odotettua matalampi toteutumisen taso
Käyttää kodinhoitoa ja siivoukseen alle 10 min / vko

Jonkin verran odotettua matalampi toteutumisen taso
Käyttää kodinhoitoa ja siivoukseen 10 min / vko

Tavoitetaso
Käyttää kodinhoitoa ja siivoukseen 20 min / vko

Jonkin verran odotettua korkeampi toteutumisen taso
Käyttää kodinhoitoa ja siivoukseen 30 min / vko

Selvästi odotettua korkeampi toteutumisen taso
Käyttää kodinhoitoa ja siivoukseen 30 min / vko ilman ulkopuolista muistutusta

Yhteenveto ①

Keskiarvo: 0,33 T-score: 55

Arvioijan kommentit:

Sanaallinen selitys tavoitteen toteutumisesta sekä mahdollisia lisäietoja prosessista. Tämä kenttä olisi näkyvässä sekä asiakkaalle että muille palveluntarjoajille. Kommentti olisi varustettu aina automaattisella "säilytyskuvalla", joka cuoittaa kuka arvioi ja kommentit on laatinut.

Kuva 11. Näkymä arkistoidusta tavoitteesta.

3.4 Prototyypin evaluointi

Prototyyppi oli tarkoitus evaluoida haastattelemalla GAS-menetelmää hyödyntäneitä ammattilaisia, joille olisi annettu mahdollisuus tutustua prototyyppiin. Kasvotusten tapahtuva haastattelu olisi ollut evaluoinnille paras tapa. Tällöin haastattelemisen ja ohjeistuksen lisäksi haastattelijan on mahdollista havainnoida testikäyttäjän ja prototyypin vuorovaikutusta sekä tilannetta kokonaisuudessaan. Kuitenkin kevään 2020 Covid-19-pandemiatilanteen vuoksi oli pyrittävä välttämään ihmiskontakteja ja evaluointi täytyi järjestää toisin. Etähaastattelua harkittiin vaihtoehtona, mutta se vaikutti kuormittavalta ratkaisulta, sillä testikäyttäjän täytyisi olla samaan aikaan puhelin- tai videopuheluyhteydessä haastattelijan kanssa ja toimia tietokoneella prototyypin kanssa. Etähaastattelu ei olisi tuonut havainnoinnin etuja haastattelijan käyttöön. Tämän vuoksi evaluointi päädyttiin toteuttamaan kyselynä, jota ennen testikäyttäjää pyydettiin tutustumaan prototyyppiin. Kyselyvaihtoehdossa testikäyttäjä sai käyttää prototyypin tutustumiseen haluamansa aikamäärän eikä tilanteeseen tullut ylimääräistä painetta etäyhteydestä tai monen sovelluksen yhtäaikaista käytöstä.

Evaluointivaiheessa pyrittiin tavoittamaan yhdeksää henkilöä, jotka ovat työskennelleet GAS-menetelmän tai kuntoutuksen parissa. Testikäyttäjille lähetettiin sähköpostitse linkit prototyyppiin ja anonyymiin kyselyyn sekä tekstidokumentti, joka ohjeisti prototyyppiin tutustumisessa. Evaluoinnin kysely on esitetty liitteessä C.

Kyselyyn vastasi kolme henkilöä, joiden ammattinimikkeet olivat fysioterapeutti, kuntoutusasiantuntija ja kuntoutussuunnittelija. Kaikki vastaajat kokivat ajatuksen GAS-lomakkeen sisältävästä digitaalisesta sovelluksesta helpottavana ja prosessia nopeuttavana sekä kaksi kolmesta kokivat sen ketteränä. Vastaajat pitivät asiakkaan mahdollisuuden laatia tavoitelomakkeita itsenäisesti asiakasta osallistavana ominaisuutena. Kaksi kolmesta piti kyseistä ominaisuutta tarpeellisena, mahdollistavana ja prosessia nopeuttavana. Vastanneet henkilöt pohtivat järjestelmän palvelevan asiakasta ja palveluntarjoajaa erityisesti etäkuntoutuksessa ja poikkeustilanteissa, joissa lähikuntoutus estyy, mikäli asiakkaan tietotekniset taidot riittävät sovelluksen käyttöön.

Prototyypin yleiskuva sai positiivista palautetta. Elementtien sijoittelu oli koettu loogiseksi, visuaalisesti miellyttäväksi, helposti ennakoitavaksi ja eduksi järjestelmän kokonais kuvan hahmottamiselle. Prototyypin asiakkaan ja ammattilaisen näkymiä kommentoitiin selkeiksi ja asiakkaan mahdollisuus täyttää lomake kokonaan itsenäisesti todettiin positiiviseksi mahdollisuudeksi. Luonnosten tallentaminen ja mahdollisuus tarkastella lomakkeita kuntoutusjakson aikana mainittiin myös hyvinä ominaisuuksina. Erään vastaajan mukaan asiakkaan mahdollisuus lähettää lomake palveluntarjoajalle sekä palveluntarjoajan mahdollisuus lähettää lomake Kelaan, olivat ominaisuuksia, joita hän toivoi hyödynnettävän digitaalisessa GAS-lomakejärjestelmässä. Hän toivoi osapuolille silti mahdollisuutta kommunikoida useammin ja helpommin tavoitteidenlaatimisprosessissa.

Kyselyyn vastanneet ammattilaiset olivat yksimielisiä siitä, että tavoitteiden joustava lisäämismahdollisuus oli tarpeellinen ominaisuus. Kaksi kolmesta vastasi, ettei lähtötason valintaa tai tavoitteiden painoarvoa tarvitse heidän mukaansa lomakkeessa valita. Yksi vastaajista kommentoi, että lomakkeessa voisi lähtökohtaisesti olla aina kahden tavoitteen kentät näkyvillä, sillä lähes aina täytetään vähintään kaksi. Toisen vastaajan mielestä asiakkaiden lomake täytyy toteuttaa mahdollisimman yksinkertaiseksi ja hän toivoi käsitteiltä ja ohjeilta selkeyttä. Arkistoidun lomakkeen näkymää eräs vastaajista kuvaili helppolukaiseksi ja johdonmukaiseksi. Prototyypin kokonaisuutta kommentoitiin toimivaksi.

4. JOHTOPÄÄTÖKSET

GAS-menetelmää hyödyntäviä digitaalisia tavoitteenasettamissovelluksia on kehitetty, mutta sovellusta, jota voi hyödyntää osana Kelan kuntoutusprosesseja ja joka tukee myös etäkuntoutusta, ei vielä ole. Sovelluksen tarkoitus olisi tehdä kuntoutusprosessista tehokkaampi ja saavutettavampi, mutta siten, ettei se häiritse tai hidasta prosessia.

Digitaaliselle GAS-sovellukselle määriteltiin kolme kokemustavoitetta: osallisuus, turvallisuus ja joustavuus. Kokemustavoitteiden toteutumista pystyy arvioimaan luotettavasti vasta sovellusversiolla, jonka käytettävyyttä ja käyttökokemusta voidaan arvioida asiakkailta. Tässä työssä kehitetty prototyyppi ei ota kantaa esimerkiksi valmiin sovelluksen tietoturvallisuuteen. Osallisuuden ja joustavuuden kokemusten tarjoamisesta prototyyppi ja sen evaluointivaihe antoivat alustavaa näyttöä. Kyselyyn vastanneiden tahojen mukaan prototyyppiä vastaava järjestelmä voi lisätä asiakkaiden itsenäistä toimintaa GAS-tavoitteiden parissa, mikä lisäisi asiakkaan osallisuutta kuntoutusprosessiin. Evaluoinnissa järjestelmää arvioitiin prosessia nopeuttavaksi ja helpottavaksi. Tämä luo mahdollisesti joustoa kokonaisuuteen ja kuntoutusprosesseihin. Positiivisista tuloksista huolimatta on suositeltavaa arvioida kokemustavoitteiden toteutumista käyttökontekstin omaisessa tilanteessa toiminnallisella prototyypillä, joka muistuttaa oikeaa käyttöliittymää. Työssä esitelty prototyyppi ei sovellu myöskään käytettävyyden tai saavutettavuuden lopulliseen testaamiseen, sillä siinä on käsitelty vasta yksi mahdollinen käyttölaite ja sen ulkoasu on pelkistetty.

Ennakkotutkimuksen mukaan digitaalinen sovellus, jossa GAS-lomakkeita täytetään ja hallinnoidaan, helpottaisi kuntoutusprosessia. Paperisten lomakkeiden kanssa toimiminen koetaan vanhanaikaisena ja hitaana. Prototyypistä sovellukseen on kuitenkin vielä matkaa. Prototyyppi herätti toiveet asiakkaan ja palveluntarjoajan välisen kommunikoinnin lisäämisestä sekä käyttäjäystävällisemmästä ulkomuodosta. Lisäksi esimerkiksi asiakkaiden tietojen käsitteleminen ja jakaminen sekä järjestelmät ja tietokannat, joihin sovellus on integroitavissa, vaativat selvitystä. Prototyyppi esitteli GAS-lomakesovelluksen käyttölogiikkaa ja alustavaa mahdollisuutta ulkoasulle tietokoneen käyttöliittymässä. Palvelua kehittäessä olisi hyvä selvittää mikä on todellinen laitekanta, jolla asiakkaat ja ammattilaiset palvelua käyttävät ja mitä muutoksia eri käyttöliittymät palvelulta vaativat.

Prototyypin vastaanottama palaute viestittää, että lomakkeen täyttö sekä erilaisten lomakkeiden säilyttäminen ja tarkastelu ovat tarpeellisia ja haluttuja ominaisuuksia. Testikäyttäjät pitivät prototyypin kaltaista järjestelmää positiivisena mahdollistajana tavoitteidenasettamisprosessissa. Sekä ennakkotutkimus että evaluointi viestivät ammattilaisten mielenkiinnosta digitaalista GAS-sovellusta kohtaan.

LÄHTEET

- [1] Autti-Rämö, I., Vainiemi, K., & Sukula, S. (2011). GAS-käsikirja. Kela.
- [2] Bovend'Eerdt, T. J., Botell, R. E., & Wade, D. T. (2009). Writing SMART rehabilitation goals and achieving goal attainment scaling: a practical guide. *Clinical rehabilitation*, 23(4), 352-361.
- [3] Chapleau, A., Harrison, J., (2016). Goal Attainment Scaling (GAS) Software for Progress Analytics. Western Michigan University.
<https://wmich.edu/research/goalattainmentscalingsoftware>
- [4] Conroy, D., Yang, C., & Maher, J. (2014). Behavior Change Techniques in Top-Ranked Mobile Apps for Physical Activity. *American Journal of Preventive Medicine*, 46(6), 649–652. <https://doi.org/10.1016/j.amepre.2014.01.010>
- [5] Eysenbach, G., Rosly, M., Nouri, A., Mortenson, W., Mills, P., Adams, J., ... Sawatzky, B. (2018). Improving Self-Management Skills Among People With Spinal Cord Injury: Protocol for a Mixed-Methods Study. *JMIR Research Protocols*, 7(11), e11069. <https://doi.org/10.2196/11069>
- [6] Gaffney, E., Gaffney, K., Bartleson, L., & Dodds, C. (2019). Goal Attainment Scaling Made Easy With an App: GOALed. *Pediatric Physical Therapy: The Official Publication of the Section on Pediatrics of the American Physical Therapy Association*, 31(2), 225–230.
<https://doi.org/10.1097/PEP.0000000000000602>
- [7] Hassenzahl, M. (2010). Experience design: technology for all the right reasons. San Rafael: Morgan & Claypool.
- [8] ISO. (2009). Ihmisen ja järjestelmän vuorovaikutuksen ergonomia. Osa 20: Tieto- ja viestintäteknologian laitteiden sekä palveluiden esteettömyyttä koskevat ohjeet (ISO 9241-20). SFS Online
- [9] ISO. (2006). Ihmisen ja järjestelmän vuorovaikutuksen ergonomia. Osa 110: Dialogin periaatteet (ISO 9241-110). SFS Online
- [10] Kaasinen, E., Roto, V., Hakulinen, J., Heimonen, T., Jokinen, J., Karvonen, H., Turunen, M. (2015). Defining user experience goals to guide the design of industrial systems. *Behaviour & Information Technology*, 34(10), 976–991.
<https://doi.org/10.1080/0144929X.2015.1035335>
- [11] Kiresuk, T. J., & Sherman, R. E. (1968). Goal attainment scaling: A general method for evaluating comprehensive community mental health programs. *Community mental health journal*, 4(6), 443-453.
- [12] Kiresuk, T. J., Smith, A., & Cardillo, J. E. (2009). Goal attainment scaling: Applications, theory, and measurement. Psychology Pres
- [13] Palm, A., (21.4.2020). GAS-appDesktop –prototyyppi. Haettu osoitteesta <https://pr.to/BADFJG/>

- [14] Proto.io. (12.4.2020). Haettu osoitteesta <https://proto.io>
- [15] Reid, A., & Chesson, R. (1998). Goal Attainment Scaling. *Physiotherapy*, *84*(3), 136–144. [https://doi.org/10.1016/S0031-9406\(05\)66518-2](https://doi.org/10.1016/S0031-9406(05)66518-2)
- [16] Roto, V., Law, E., Vermeeren, A., & Hoonhout, J. (2011). UX white paper-bringing clarity to the concept of UX. *2011*.
- [17] Salminen, A. L., Hiekkala, S., & Stenberg, J. H. (2016). Etäkuntoutus. Kansaneläkelaitoksen julkaisuja. Tampere: Juvenes Print.
- [18] Schut, H. A., & Stam, H. J. (1994). Goals in rehabilitation teamwork. *Disability and rehabilitation*, *16*(4), 223-226.
- [19] Sukula, S., Vainiemi, K., & Laukkala, T. (2015). GAS. Menetelmästä sovellukseen. Helsinki: Kelan tutkimusosasto
- [20] Turner-Stokes, L. (2009). Goal attainment scaling (GAS) in rehabilitation: a practical guide. *Clinical rehabilitation*, *23*(4), 362-370.
- [21] Vancouver IT Services, Inc., GoalsOnTrack. (30.3.2020). Haettu osoitteesta <https://www.goalsontrack.com/>
- [22] W3C. (2011). Verkkosisällön saavutettavuusohjeet (WCAG) 2.0. <http://www.w3.org/Translations/WCAG20-fi/WCAG20-fi-20110216/>
- [23] Wade, D. (2009). Goal setting in rehabilitation: an overview of what, why and how. *Clinical Rehabilitation*, *23*(4), 291–295. <https://doi.org/10.1177/0269215509103551>

LIITE A: KELAN OMAT TAVOITTEENI –LOMAKE

Kela^{fi}

Omat tavoitteeni

Tyhjennä lomake

GAS 1

Päivämäärä _____

Henkilötiedot

Henkilötunnus _____ Sukunimi ja etunimi _____

Kokonaistavoite

Tavoite 1

Ajalle _____ - _____

Tavoitteen toteutumisen tasot	Asteikko	Väliarvion päivämäärä	Loppuarvion päivämäärä
	Selvästi odottamaani matalampi		
	Jonkin verran odottamaani matalampi		
	Tavoitetaso		
	Jonkin verran odottamaani korkeampi		
	Selvästi odottamaani korkeampi		

Tavoite 2

Ajalle _____ - _____

Tavoitteen toteutumisen tasot	Asteikko	Väliarvion päivämäärä	Loppuarvion päivämäärä
	Selvästi odottamaani matalampi		
	Jonkin verran odottamaani matalampi		
	Tavoitetaso		
	Jonkin verran odottamaani korkeampi		
	Selvästi odottamaani korkeampi		

GAS 1 10.18

Verkkolomake (PDF)

www.kela.fi

Sivu 1 (4) ▶▶

Seuraava sivu

Tavoite 3

Ajalle _____

Tavoitteen toteutumisen tasot	Asteikko	Väliarvion päivämäärä	Loppuarvion päivämäärä
	Selvästi odottamaani matalampi		
	Jonkin verran odottamaani matalampi		
	Tavoitetaso		
	Jonkin verran odottamaani korkeampi		
	Selvästi odottamaani korkeampi		

Lisätietoja**Yhteistyö tavoitteiden laatisessa**

Tavoitteiden laatisemiseen osallistuneet

Olemme yhdessä sopineet tavoitteista, että ne lähetetään seuraaville tahoille

Kuntoutujan ja/tai hänestä huolehtivan henkilön allekirjoitus ja nimenselvennys

Kuntoutustyöntekijän allekirjoitus, nimenselvennys ja ammattinimike

Kuntoutustyöntekijä täyttää

Kuntoutusmuodot (kurssinnumero)

Päiväys

Pistemäärä

T-lukuarvo

Ohjeita tavoitteiden laatimiseen

Omat tavoitteeni -lomake on tarkoitettu kuntoutumisen tavoitteiden laatimista, seuraamista ja toteutumisen arviointia varten. Kuntoutumisen tavoitteiden laatiminen on prosessi, jossa yksi vaihe on tavoitteiden laatiminen Omat tavoitteeni -lomakkeella.

Tavoitteet kuntoutumiselle laaditaan kuntoutujan ja kuntoutustyöntekijöiden yhteistyönä, jotta he voivat työskennellä samojen tavoitteiden suuntaisesti. Tavoitteiden laatiminen on kuntoutujalähtöistä, ja ne tehdään kuntoutujaa varten. Kuntoutujalla on mahdollisuus vaikuttaa siihen, ketkä osallistuvat tavoitteiden laatimiseen.

Päivämäärä

- Tavoitteiden laatimisen päivämäärä

Henkilötiedot

- Kuntoutujan nimi ja henkilötunnus

Kokonaistavoite

- Esimerkiksi kuntoutussuunnitelmaan kuvattu tavoite tai muu kuntoutujan pitkän aikavälin tavoite

Tavoite 1, Tavoite 2, Tavoite 3 jne.

- Tavoitteelle annetaan nimi.
- Tavoitteiden tulee olla realistisia, konkreettisia, mahdollisia aikatauluttaa, merkittäviä ja mitattavia.
- Tavoite kirjoitetaan kuntoutujan näkökulmasta ja minä-muodossa.
- Tavoitteiden numerointi ei viittaa tärkeysjärjestykseen.
- Ajalle-kohta tarkoittaa ajanjaksoa, jolle tavoitteet laaditaan (esim. 1.1.2016–30.6.2016).

Tavoitteen toteutumisen tasot

- Tavoitetaso on 0-taso. Tavoitteen toteutumisen tasot osoittavat muutosta. Tasot kuvataan SMART-periaatteen mukaisesti -2–+2-asteikolla siten, että tasojen välit ovat loogisia ja yhdenvertaisia. Kuntoutujaa ohjataan kuvaamaan tilannetta, joka kuvaa asteikkoa. Numeerista asteikkoa ei tarvitse tuoda esille keskustelussa kuntoutujan kanssa, vaan työntekijä muuttaa sanallisen asteikon numeeriseksi T-lukuarvoa laskiessaan seuraavan taulukon mukaisesti:

Asteikko	
Selvästi odottamaani matalampi	-2
Jonkin verran odottamaani matalampi	-1
Tavoitetaso	0
Jonkin verran odottamaani korkeampi	+1
Selvästi odottamaani korkeampi	+2

- Väliarvio päivämäärä -kohtaan kirjata päivämäärä väliarvioon mennessä toteutuneelle tasolle.
- Loppuarvio päivämäärä -kohtaan kirjataan päivämäärä saavutetulle tasolle.

Lisätietoja

- Kommentteja tavoitteen laatimista, toteutumista ja arviointia koskeissa asioissa esimerkiksi:
  - Kuntoutujan elämässä ja/tai toimintakyvyssä on tapahtunut kuntoutumisprosessiin ja tavoitteiden saavuttamiseen vaikuttaneita asioita.
  - Tavoite ei ole toteutunut ja syytä halutaan selvittää.
  - Voi kuvata yksittäisen tavoitteen laatimista, lähtötasoa tai tavoitteita kokonaisuudessaan.
  - Voi kuvata myös kuntoutumista edistäviä asioita, jotka ovat yhdessä sovitujen tavoitteiden suuntaisia.

Yhteistyö tavoitteiden laatimisessa

- Tavoitteiden laatimiseen osallistuneet henkilöt, esim. Taneli Taitava kuntoutuja, Maija Meikäläinen fysioterapeutti ja Tiina Taitava äiti.
- Kuntoutujan kanssa yhteisesti sovittu tapa, miten ja mihin tavoitteet välitetään.
- Lomake allekirjoitetaan tavoitteiden laatimisen yhteydessä.

Kuntoutustyöntekijä täyttää

- Kuntoutusmuodoksi kirjataan kuntoutuksen kurssijärjestelmässä oleva tai muu kuntoutuksen virallinen nimi.
- Kuntoutustyöntekijä laskee yhteen tavoitteiden pisteet ja merkitsee summan kohtaan Pistemäärä. Seuraavaksi merkitään T-lukuarvo (T-lukuarvotaulukossa pistemäärän ja tavoitteiden risteyskohta).
- Työntekijä kirjaa arviointipäivämäärän.

Omat tavoitteeni -lomake perustuu Goal Attainment Scale (GAS) -menetelmään. Lisätietoja tavoitteiden laatimiseen ja arviointiin on saatavilla Kelan verkkosivuilta www.kela.fi/gas-menetelma.

T-lukuarvotaulukko (T-score)

Pisteiden summa	Tavoitteiden määrä							
	1	2	3	4	5	6	7	8
-16								18
-15								20
-14							18	22
-13							21	24
-12						19	23	26
-11						22	25	28
-10					20	24	27	30
-9					23	27	30	32
-8				21	26	29	32	34
-7				25	29	32	34	36
-6			23	28	32	35	36	38
-5			27	32	35	37	39	40
-4		25	32	35	38	40	41	42
-3		31	36	39	41	42	43	44
-2	30	38	41	43	44	45	45	46
-1	40	44	45	46	47	47	48	48
0	50	50	50	50	50	50	50	50
1	60	56	55	54	53	53	52	52
2	70	62	59	57	56	55	55	54
3		69	64	61	59	58	57	56
4		75	68	65	62	60	59	58
5			73	68	65	63	61	60
6			77	72	68	65	64	62
7				76	71	68	66	64
8				79	74	71	68	66
9					77	73	70	68
10					80	76	73	70
11						78	75	72
12						81	77	74
13							79	76
14							82	78
15								80
16								82

Tulokset avataan sanallisesti kuntoutusselosteessa tai avoterapiapalautteessa ja lomake GAS 1 laitetaan liitteeksi. Näistä asiakirjoista toimitetaan kopio Kelaan, lähettävälle taholle ja kuntoutujalle.

Lomakkeen alkuun

Tulosta

LIITE B: ESITUTKIMUKSEN HAASTATTELUN RUNKO

1. Millä ammattinimikkeellä viitataan sinuun työssäni?
2. Kuinka kauan olet työskennellyt kuntoutuksen parissa?
3. Kuinka kauan olet työskennellyt GAS-menetelmän parissa?
4. Koetko työskenteleväsi enemmän asiakkaiden vai järjestelmien parissa?
5. Mitkä käytössä olevat käyttämäne menetelmät etäkuntoutuksessa?
6. Minkälaista palautetta kyseisistä menetelmistä olette saaneet?
7. Millaista palautetta sidosryhmät (palveluntarjoajat ja asiakkaat esimerkiksi) ovat antaneet GAS-menetelmästä?
8. Millaisena koet GAS-lomakkeen kanssa toimimisen?
9. Toiveita GAS-menetelmän käytön kehitykseen tai sähköisen lomakkeen ominaisuuksiin?

LIITE C: PROTOTYYPIN ARVIOINTIKYSELY

Ammattinimike tai muu titteli, joka kuvaa suhdetta GAS-menetelmän käyttöön?

Olen käyttänyt Kelan Omat tavoitteet –lomaketta

Kyllä

Ei

Tutustuin opinnäytetyöhön liittyvään digitaalisen GAS-lomakkeen prototyyppiin

Kyllä

Ei

Kokemus digitaalisesta palvelusta

Millaisena koet ajatuksen kuntoutuksen ohessa käytettävästä digitaalisesta sovelluksesta, jossa GAS-lomake on? (voit valita monta)

Helpottava

Hankaloittava

Epäluotettava

Turha

Ketterä

Prosessia nopeuttava

Sekava

Luotettava

Muu, mikä?

Millaisena koet asiakkaan mahdollisuuden laatia tavoitelomakkeita itsenäisesti osana prosessia? (voit valita monta)

Helpottava

Hankaloittava

Turha

Tarpeellinen

Prosessia nopeuttava

Mahdollistava

Asiakasta osallistava

Sekava

Muu, mikä?

Digitaalista prototyyppiä tehtäessä on tiedostettu, että on tilanteita, joissa digitaalisen lomakkeen käsitteleminen ja täyttäminen on hankalaa tai mahdotonta asiakkaalle. Millaisissa tilanteissa prototyypin kaltainen järjestelmä voisi erityisesti palvella asiakasta ja palveluntarjoajaa?

Kokemus prototyypistä

Millainen prototyypin elementtien, esimerkiksi tekstikenttien ja nappien, sijoittelu oli?

Mikäli prototyypistä tehtäisiin toinen versio, mistä toiminnallisista asioista haluaisit paremman esityksen? Mitkä toiminnalliset asiat puuttuivat prototyypistä täysin?

Mitkä prototyypissä kuvatut ominaisuudet erityisesti tuntuivat toimivilta tai sellaisilta, että niitä kannattaisi digitaalisessa GAS-lomakejärjestelmässä hyödyntää?

Kokemus prototyypin yksittäisistä sivuista

Millaisena koit täytettävän lomakkeen?

Koitko tavoitteiden joustavan lisäämismahdollisuuden

Turhaksi

Tarpeelliseksi

Tarvitseeko lomake valintamahdollisuuden lähtötasolle (jolloin voidaan asettaa 0-taso lähtötasoksi)?

Kyllä

Ei

Tarvitseeko lomake valintamahdollisuuden yksittäisen tavoitteen painoarvolle?

Kyllä

Ei

Millaisena koit arvioidun lomakkeen esityksen?

Mikäli haluat, voit antaa avoimesti prototyypistä mitä tahansa palautetta, muita lisätietoja tai toiveita prototyyppiä vastaavalle järjestelmälle